



תת"ע 3087/05/18 - מדינת ישראל נגד ג'ברין חג'אזי

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

תת"ע 3087-05-18 מדינת ישראל נ' חג'אזי
תיק חיצוני: 61210249399

בפני כבוד השופט נאיל מהנא
מאשימה
מדינת ישראל באמצעות לשכת תביעות תעבורה ירושלים
ע"י ב"כ עו"ד הילה אביקסיס וליאור בוקובזה
נגד
נאשם
ג'ברין חג'אזי ע"י ב"כ עו"ד פתחי פרהוד

החלטה

לפניי בקשה לביטול כתב האישום מחמת טענה מקדמית של **התיישנות**.

השאלה הדרושה הכרעה הינה האם בעבירות תעבורה שאינן עבירות קנס ד"י במסירת הזמנה לדין וכתב אישום לנאשם במועד ביצוע העבירה בכדי לעצור את מרוץ ההתיישנות.

כתב האישום הוגש לבית המשפט לאחר חלוף למעלה משנה. האם ניתן להחיל במקרה דנן את הוראות סעיף 239א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי"). התשובה לכך שלילית.

השתלשלות העניינים

1. ביום 08.10.18 נתפס הנאשם נוהג ברכב במחסום מחנה פליטים שעפט, משהתברר כי אין לו רישיון נהיגה בתוקף משלא הוציא מעולם רישיון נהיגה נמסרה לו הזמנה לדין וכתב אישום לפיו הוא הוזמן להתייצב ביום 06.03.17, בבית המשפט לתעבורה בירושלים.
2. לטענת הנאשם הוא התייצב בבית המשפט בתאריך הנ"ל אולם, התברר כי כתב האישום לא הוגש למזכירות בית המשפט ותיק לא נפתח.
3. ביום 07.05.18, הוגש כתב האישום לבית המשפט והדין נקבע לתאריך 08.10.18. הנאשם לא התייצב לדין הנ"ל למרות שזמן כדן ולבקשת ב"כ המאשימה הוצא נגדו צו הבאה והמשך דיון נקבע ליום 02.12.18.
4. ביום 06.11.18 הוגשה בקשה לביטול צו ההבאה וב"כ הנאשם טען לגבי השתלשלות העניינים וכי הנאשם מתחייב להתייצב לדיונים להמשך משפטו. בית המשפט נעתר לבקשת הסניגור והורה על ביטול צו ההבאה.



5. בדין שנקבע בפניי טוען המבקש להתיישנות העבירה הנ"ל וזאת משום שכתב האישום הוגש לבית המשפט בחלוף למעלה משנה ממועד ביצוע העבירה.

טענות הצדדים

6. ב"כ הנאשם טוען כי סעיף 239א(א) לחוק סדר הדין הפלילי קובע שאם עברה שנה מיום ביצוע העבירה לא יוגש עליה כתב אישום ולא הזמנה לבית המשפט אלא אם תוך אותה תקופה הוזמן החשוד בביצוע העבירה לחקירה, או נשלחה לו הודעה על ביצוע העבירה. בענייננו, העבירה הנתענת בוצעה ביום 05.01.17 וכתב האישום בעניינה הוגש לבית המשפט ביום 07.05.18, כלומר בחלוף למעלה משנה. בנסיבות אלה טוען ב"כ הנאשם להתיישנות העבירה והוא עותר לביטול כתב האישום.

7. ב"כ המאשימה טוען לעומת זאת כי דין הבקשה להידחות. לטענתו, כאשר באים לפרש את החוק יש לבחון את תכלית החוק. בענייננו, תכלית המחוקק הייתה שאדם לא יופתע לאחר שנה ממועד ביצוע העבירה שנפתח נגדו הליך. אולם בענייננו נמסרה לנאשם הזמנה לדין במועד ביצוע העבירה ולכן הוא לא מופתע מהגשת כתב האישום לבית המשפט ופתיחת התיק נגדו. לפיכך, במקרה דנן, לטענתו, יש להחיל את מרוץ ההתיישנות הקבוע בסדר דין הפלילי לעבירה מסוג עוון - 5 שנים ומשלא חלפה תקופה זו הרי אין התיישנות לעבירה.

8. בתגובה טען ב"כ הנאשם כי הוראות החוק יכולות להתפרש במספר פרשנויות ועל בית המשפט לבחור את הפרשנות המקלה עם הנאשם. עוד טען ב"כ הנאשם כי יש לו טענה נוספת בנוגע לסמכות בית המשפט שכן העבירה בוצעה לטענתו מחוץ לתחום.

דין

9. סעיף 239א לחוק סדר הדין הפלילי קובע, כדלקמן:

"(א) **עברה שנה מיום שבוצעה עבירה לפי פקודת התעבורה או לפי התקנות לפיה, ... שלא גרמה לתאונת דרכים שבה נפגע אדם או ניזוק רכוש, לא יוגש עליה כתב אישום ולא תומצא בעניינה הזמנה למשפט לפי תקנה 38 לתקנות סדר הדין הפלילי, תשל"ד-1974, אלא אם כן, תוך אותה תקופה, הוזמן החשוד בביצוע העבירה לחקירה, או נשלחה לו הודעה על ביצוע העבירה;**" (ההדגשה שלי - נ.מ.).

10. לאמור, המחוקק קבע מועדי המצאה לחשוד בביצוע עבירה. מלשון הסעיף עולה כי תוך תקופה של שנה מיום ביצוע העבירה על המאשימה לדאוג כי "**הוזמן החשוד בביצוע העבירה לחקירה, או נשלחה לו הודעה על ביצוע העבירה.**"

11. בית המשפט העליון עמד על מטרת תנאי זה וציין כי המטרה היא שהחשוד לא יופתע על ידי קבלת דו"ח כעבור למעלה משנה מיום ביצוע העבירה. שכן במקרה כזה קיים חשש שלא ידע במה המדובר ויקשה עליו להתגונן (ראו: דנ"פ 9263/99 **מדינת ישראל נ' רמי בקשי**, פ"ד נד(3) 556) (להלן: "**פס"ד בקשי**").

12. בית המשפט העליון דן בהרחבה על תכלית הסעיף הנ"ל בע"פ 6629/98 **אורי הלר נ' מדינת ישראל**,



(פורסם בנבו, 13.05.02) שם אוזכרו דברי כב' השופט ע' מודריק בפסק דינו בע"פ (ת"א) 3894/98, כדלקמן:

"מגמת המחוקק הייתה להציע פתרון למצב לא רצוי שבו נאשם ניצב בפני אישום וכוח הגנתו חסר בשל כשלי זיכרון שלא הוא אשם בהם. זה הטעם לכך שנקבע משך זמן מקסימלי למן ביצוע העבירה ועד להגשת כתב אישום בסוג עבירות כזה. וזה גם הטעם לבטלות סייג הזמן בשעה שמתקיימת חקירה בעבירה הנדונה או נמסרת לנאשם הודעה על דבר ביצוע העבירה. שהרי מי שהודיעו לו בתוך פרק הזמן הקבוע בחוק כי הוא חשוד בביצוע עבירת תנועה מסוימת לא יוכל כבר לטעון, אפילו בחלוף שנים נוספות, שאין הוא יודע במה מדובר ואין הוא יכול עוד להתגונן. הצגת החשד בפניו תוך פרק זמן מוגבל קרוב לאירוע מבטיחה את יכולתו לבדוק את הנסיבות ולהכין את הגנתו".

13. בענייננו, מדובר בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה. כאמור, הנאשם נתפס נוהג ומשהתברר כי אינו מורשה לנהיגה משלא הוציא רישיון נהיגה מעולם, נמסרה לו הזמנה לדין וכתב אישום על ידי השוטר.

14. סעיף 239 לחוק סדר הדין הפלילי הדין בסדרי הזמנה בעבירות קלות קובע כי "בעבירות לפי פקודת התעבורה או התקנות לפיה, פקודת העיריות ופקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970, בעבירות שנקבעו כעבירות קנס, או לפי חיקוק אחר ששר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, קבע לכך, רשאי שר המשפטים לקבוע בתקנות סדרי אישום והמצאת מסמכים, אף בסטיה מהוראות חוק זה".

מכוח סעיף זה התקין שר המשפטים את תקנה 38 לתקנות סדר הדין הפלילי, התשל"ד - 1974 (להלן: "תקנות סדר הדין הפלילי"). תקנה 38(א) לתקנות סדר הדין הפלילי קובעת כדלקמן:

"(א) בעבירה שסעיף 239 לחוק חל עליה, למעט עבירת קנס, רשאי שוטר למסור לאדם הזמנה למשפט אם היה לו יסוד סביר להניח כי הוא עבר עבירה כאמור.

(ב) הזמנה כאמור בתקנת משנה (א) תהיה לפי טפסים 4 או 7 שבתוספת והיא תהיה חתומה ביד השוטר שהוציאה.

(ג) לענין תקנה זו -

"שוטר" לרבות אחד מאלה:

- (1) אדם שהוסמך כדין למסור הזמנה דרך כלל או לענין מסויים;
- (2) לענין פקודת התעבורה, או התקנות לפיה ופקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970 - מי שיש בידו תעודה המעידה עליו שמשדד התחבורה מעסיקו בתפקיד שמירה על הבטיחות במסגרת סיירת הבטיחות בדרכים ועל מדיו סימן היכר שהוא מועסק כך והוא



בשעת מילוי תפקידו;

(3) לענין חוק הפעלת רכב (מנועים ודלק), תשכ"א-1960 - מי שהוסמך לפעול לפי סעיף 15 לאותו חוק.

כלומר השוטר בענייננו רשאי היה למסור לנאשם את ההזמנה למשפט בגין העבירה שבוצעה לכאורה על ידו.

15. תקנה 44(ג) לתקנות סדר הדין הפלילי קובעת כי "הזמנה למשפט לגבי עבירות המנויות בתקנת משנה (ב)(1) תהיה לפי טופס 8 שבתוספת, והיא תימסר בידי שוטר, לרבות עובד ציבורי אחד ששר הפנים או שר התחבורה הסמיך לכך לפי סעיף 222 לחוק, דרך כלל או לענין מסויים".

במקרה דנן, מדובר בעבירה לפי פקודת התעבורה שתקנה 38 חלה עליה, ולכן רשאי היה השוטר, למסור דו"ח לנאשם. אציין כי בית המשפט מוסר למאשימה מועדים בהתאם ליומנו ומועדים אלו מועברים לשוטרים בשטח וזאת בכדי לאפשר לשוטרים האוכפים אותן עבירות שתקנה 38 חלה עליהן למסור יחד עם כתב האישום גם הזמנה לדין עם המועד בו הנאשם מוזמן להתייצב בבית המשפט בכדי להישפט על האשמה המיוחסת לו. בכך שונה הדבר מהליך פלילי רגיל בו נפתחת חקירה וקיים חומר החקירה המועבר לתובע על מנת לבחון חומר הראיות ולשקול הגשת כתב אישום (ראו: "פס"ד בקשי").

16. לאמור, סעיף 239א מאפשר להמציא את הדוח לפי תקנה 38 עד שנה מיום שבוצעה העבירה אלא אם בתקופה זו הוזמן החשוד בביצוע העבירה לחקירה, או נשלחה לו הודעה על ביצוע העבירה.

בענייננו, משנמסר לנאשם כתב האישום והזמנה לדין על אתר על ידי השוטר במועד התרחשות העבירה ד"י בכך.

17. כל פרשנות אחרת תרוקן מטרת הסעיף מתוכן. שכן המחוקק ביקש שתשומת לבו של החשוד תוסב לכך שמיוחסת לו עבירה תוך שנה מיום שזו נעברה. מסירת כתב האישום על פי תקנה 38 יש בה בכדי להניע את ההליך הפלילי. במקרה דנן, לא נדרשת הזמנה לחקירה וכמובן משנמסר לנאשם כתב אישום לא נדרשת הודעה נוספת על הביצוע העבירה שכן הנאשם מודע כי הוא מואשם בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה. כתב האישום שנמסר לנאשם על ידי השוטר יש בו בכדי ליצור "ידיעה ממשית" אצל הנאשם במה הוא נחשד וכנגד אילו עבירות עליו להתגונן. בכך ניתנה לו הזדמנות להיערך לקראת האפשרות להתגונן מפני האשמה המיוחסת לו ובכך מוסר החשש, שהגשת כתב אישם נגדו בחלוף למעלה משנה תפתיע אותו ותפגע ביכולתו להתגונן.

18. לאמור, "התנאי "נשלחה הודעה", יחשב כי מקיים/מתמלא אם נמסרה לחשוד, הודעה על ביצוע העבירה" (ע"פ (ת"א) 70780/05 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 23.02.06)).

19. הנאשם בענייננו אף התייצב לדבריו בבית המשפט במועד שנמסר לו על ידי השוטר כך שאין לומר כי הוא לא ידע אודות ההליך המתנהל נגדו וכי עתה הוא מופתע מעצם הגשת כתב האישום. עצם העובדה כי במועד אליו זומן לא נפתח תיק בית משפט אין משמעותה כי כתב האישום בוטל שכן הנאשם קיבל לידי עותק מכתב האישום והיה מודע לכך כי הוא מואשם בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה. מחדל המאשימה בכך שכתב האישום לא הוגש לבית המשפט באותו מועד אין בה בכדי להביא להתיישנות העבירה.

20. בשולי החלטתי זו אציין כי גם טענת העדר סמכות דינה להידחות. העבירה בוצעה ליד מחסום מחנה עמוד 4



פליטים שועפט, מקום אשר חלים בו "המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה" בהתאם לצו סדרי השלטון והמשפט, תשכ"ז - 1967.

סוף דבר

21. בנסיבות אלה, אני דוחה את הבקשה לביטול כתב האישום מחמת התיישנות, ודוחה את הבקשה בחלקה השני מחמת חוסר סמכות.

ניתנה היום, י' טבת תשע"ט, 18 דצמבר 2018, בהעדר הצדדים.